

PARTICULARITĂȚILE PERCEPERII ȘI UTILIZĂRII INFORMAȚIEI DIGITALE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL TEHNIC A PERSOANELOR CU DEFICIENȚE DE AUZ

Eleonora GÎNCU^{1,2*}

¹ Profesor de specialitate, gradul didactic superior, Școala Profesională nr. 11

² Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Textile și Poligrafie, Departamentul Design și Tehnologii în Textile și Poligrafie, gr. DDP-111M, Chișinău, Republica Moldova

*Autorul corespondent: Gîncu, Eleonora, eleonoragincu@gmail.com

Rezumat. În lucrarea dată se prezintă rezultatele cercetărilor realizate în cadrul predării disciplinelor de specialitate în grupele cu persoane hipoacuzice, în scopul incluziunii educaționale. Au fost studiate particularitățile percepției și utilizării informației digitale în învățământul profesional tehnic a persoanelor cu deficiențe de auz.

Cuvinte cheie: educație incluzivă, persoane hipoacuzice, integrare, comunicare.

„Singura parte, care mă definește din cuvântul „dizabilitate” sunt ultimele 9 litere – „abilitate”.”
(citată din Robert M. Hensel)

Introducere

Tendința integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană a generat noi oportunități, dar, în același timp, și alte cerințe în domeniul educației și formării profesionale. Educația a devenit, în mod evident o prioritate absolută, deoarece Republica Moldova trebuie să fie un partener credibil și valabil în domeniul educației și formării profesionale la nivel european.

În acest context deficiența de auz exprimă hipoacuzia-surditatea - pierderea parțială și totală a auzului. Aceste persoane comunică între ei în limbajul mimico-gestual, fiind principala formă de comunicare a persoanelor afectate. Acest limbaj se compune din semne vizuale, cu simboluri și norme proprii. Perceperea aceluiași gest poate avea mai multe semnificații, de aceea diferențierea o face mimica.

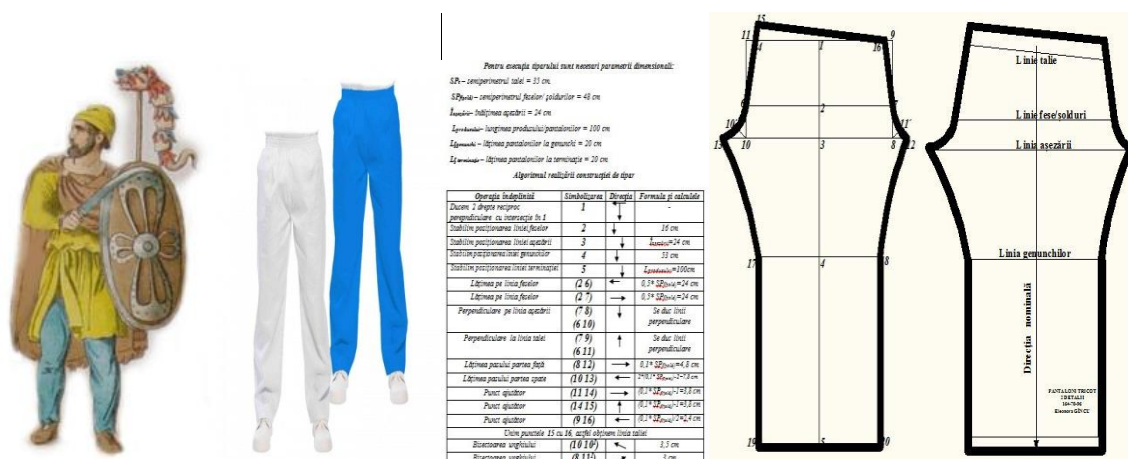
1. Aspecte privind perceperea informației de către persoanele hipoacuzice

Înțelegerea informației scrise sau citite de către persoanele hipoacuzice este diferită, uneori total diferită decât a persoanelor, care aud. Pentru cei care aud, cuvintele au o multitudine de sinonime, percepute în multitudinea de conotații semantice de aceea sunt percepute mai profund, iar cei cu deficiențe de auz le vor percepe superficial, fapt cauzat de nerecunoașterea prepozițiilor și a lexiconului slab dezvoltat. În această situație, miza specialistului va fi transmiterea informației prin analizatorul vizual în primul rând, dar și prin cel tactil.

De aceea, în învățământul profesional tehnic, dacă e să urmez îndemnul de a nu uita că „surzii „aud” cu ochii”, motivarea persoanelor educabile să-și lărgescă spectrul terminologic și să-l perceapă adecvat prin asocierea cuvântului scris cu imaginea ce o reprezintă. De exemplu, cuvintele scrise: „material în buline”, persoanele hipoacuzice nu le-au perceput până nu au văzut mostra și văzând-o au arătat prin limbajul mimico-gestual că este „cerc” ceva „rotund”.

Este adevărat, că procesul de învățământ în aceste grupe impune un ansamblu de acțiuni și efort suplimentar exercitate în mod conștient și sistematic de către cadrele didactice la pregătirea orelor predate la specialitate.

Drept exemplu, la orele din cadrul disciplinei Proiectarea îmbrăcăminte pe lângă prezentarea grafică a tiparelor, utilizând AutoCAD-ul sunt prezentate imaginile produsului proiectat, exemple ale noțiunilor cheie cu mostre în mărime reală, algoritmul etapizat al realizării tiparelor (Fig. 1).

Figura 1. Imagini, mostre de produse, algoritmi de proiectare și tipare prezentate la lecția de Proiectare a îmbrăcăminteii persoanelor cu deficiențe de auz în scopul percepției informației

La finalul lecției cu tema: „Proiectarea tiparului pantalonilor din tricot” toți elevii au obținut tiparul și șabloanele realizate foarte bine, fără să fie diferențe dintre persoanele cu deficiențe de auz și ce-i care aud.

Concluzii

În concluzie se constată că, dacă profesorul va transmite informația prin analizatorul vizual în primul rând, prin cel scris, dar și prin cel tactil persoanelor educabile, spectrul terminologic se va lărgi. Pentru persoanele hipoacuzice asocierea cuvântului scris cu imaginea ce o reprezintă este calea spre incluziune în societate.

Ajutați și ghidați persoanele cu deficiențe de auz, pot obține performanțe la obținerea specialității. În unele cazuri dezabilitatea este transformată în abilitate, astfel:

„Întreprinzătorii cu dizabilități au un succes covârșitor”
 (citată din David Brenner)

Astfel, singura dizabilitate a omului nu vine cu boala și nici cu o oarecare formă de invaliditate, ci singura dizabilitate reală este: incapacitatea de a simți iubire pentru alții. Fiecare își are rostul și rolul pe Pământ.

Referințe

1. Repere metodologice privind individualizarea procesului educațional în instituția de învățământ profesional-tehnic, anul de studii 2020 – 2021. Anexă la Ordinul MECC nr. 839 din 18 august 2020 [online] [accesat 01.03.2021]. Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/_26_repere_metod_sap_2020-2021_final.pdf
2. *Dicționarul limbajului mimico-gestual din Republica Moldova*. /Asoc. Surzilor din Rep. Moldova (ASRM), Alianța INFONET; resp. de ed.: Ruslan Lopatiuc, Natalia Babici, Victor Koroli; experți: Alla Bargan [et al.] – Chișinău: Ideea-Com, 2017. – 736 p.
3. *Individualizarea procesului educațional prin adaptări curriculare: Ghid metodologic*. /Agnesia Eftodi, Angela Cazac, Galina Filip [et al.]; coord.: Virginia Rusnac; Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică. – Chișinău: S.n., 2017, MECC.